

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245832

พฤกษศาสตร์และการจัดการสวนป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
ต้นกล้าระยะแรก ฉบับจัดพิมพ์ใหม่

ศักดิ์ชัย จิระสิทธิ์บุญญานันท์

การค้นคว้าวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการสวนป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

พ.ศ. 2553

100251582

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

พฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนกระนวน
อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

ศักดิ์ชัย จิระสัตยญาณสกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครู

โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย

ศักดิ์ชัย จิระสัญญาณสกุล

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ดร.นพวรรณ เชาว์ดำรงสกุล

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ดร.นพวรรณ เชาว์ดำรงสกุล)

โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้นำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรี ขจรไชยกูล)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ เดือน 25 ๒๕๕๔ พ.ศ.

บทคัดย่อ

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น
ผู้ศึกษา	ศักดิ์ชัย จิระสัตยญาณสกุล
ระดับการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2553
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ดร.นพวรรณ เชาว์ดำรงสกุล

245832

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง ของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครู 5 แบบ คือ การเอาชนะ ร่วมมือ ประนีประนอม แบบหลีกเลี่ยง และยอมให้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษามีดังนี้

พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง 5 แบบ อยู่ในระดับมาก โดยมีพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งอยู่ในระดับมาก 4 แบบ คือ การร่วมมือ การประนีประนอม การยอมให้ และการหลีกเลี่ยง ส่วนพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเอาชนะ

Abstract

Independent Study Title	Conflict management behavior of teachers in Kranuan Community School, Kranuan District, Khon Kaen Province
The Researcher	Sakchai Jirasanyanskun
Level of Study	Master of Education (Educational Administration)
Academic Year	2010
Independent Study Advisor	Dr. Noppawan Chaodamrongsakul

245832

The purpose of this study was to investigate the conflict management behaviors of teachers in Kranuan Community School, Kranuan District, Khon Kaen Province. The variables were 5 models of conflict management behavior; competition, collaboration, compromising, avoiding, and accommodation model. The population were 40 teachers in Kranuan Community School, Kranuan District, Khonkaen Province. The instrument was the questionnaire with an index of 1.00 item – objective congruence and .92 reliability. The data were statistically analyzed by using percentage, means and standard deviation.

The results were as follows:

The overall conflict management behaviors based on 5 variables of teachers in Kranuan Community School, Kranuan District, Khonkaen Province were high. Only the competition model was moderate.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก ดร.นพวรรณ เชาวน์ดำรงสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เงินเขว่า ประธานการสอบ รวมถึงคณาจารย์ ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครทุกท่าน ที่ได้กรุณา ให้ความรู้ในการศึกษา เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำงาน จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เงินเขว่า อาจารย์สุวิรัตน์ รักษาเคน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฝางวิทยา อาจารย์ สุรัชชัย บุษราคัม ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโน ประชาสรรค์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เสียสละเวลา ตรวจสอบและช่วยเหลือ แนะนำในการแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมยศ รัตนดา ผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีกระนวนวิทยาคม ที่อนุเคราะห์ในการให้ทดลองเครื่องมือ อาจารย์อัศวิน อินทรปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนกระนวน และคณะครู โรงเรียนชุมชนกระนวนทุกท่าน ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคำเนิน - คุณแม่สงวน จิระสัญญาณสกุล ที่ได้ให้กำเนิด เลี้ยงดู ให้การศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ อบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดีของพ่อ - แม่ และสังคมเสมอมา ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เป็รื่อง กิจรัตน์ภร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร ที่เปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่อยู่ในต่างจังหวัด ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ในหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยให้การดูแล ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่นักศึกษาทุกคน ให้ ได้รับความรู้จากการศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี รวมถึงเพื่อนุ่่นักศึกษา การบริหารการศึกษา รุ่นที่ 14 ทุกคน ที่ได้เป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำในการศึกษาเสมอมา และที่จะขาดไม่ได้คือ นางวิลาวัลย์ จิระสัญญาณสกุล ภรรยา และนายเปรมวิทย์ จิระสัญญาณสกุล บุตรชาย ที่ได้เป็นกำลังใจ และ สนับสนุนจนได้สำเร็จลุล่วงมาจนถึงปัจจุบันนี้

หากงานศึกษาค้นคว้าฉบับนี้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ก็ขอมอบ ความดีอันทรงคุณค่านี้ให้แก่คณะผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัย ที่ทรงคุณค่า ต่อการศึกษาของชาติไทย มา ณ ที่นี้

ศักดิ์ชัย จิระสัญญาณสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ประโยชน์ของการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	8

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง	
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง.....	10
ความหมายของความขัดแย้งความขัดแย้ง.....	21
ประเภทของความขัดแย้ง.....	23
สาเหตุของความขัดแย้ง.....	27
ความขัดแย้งในสถานศึกษา.....	45
กระบวนการของความขัดแย้ง.....	49
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง.....	54
การบริหารความขัดแย้ง	
ความหมายการบริหารความขัดแย้ง.....	57

บทที่	หน้า
กระบวนการบริหารความขัดแย้ง	58
แบบพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง	59
แบบพฤติกรรมและกระบวนการบริหารความขัดแย้ง	
พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งแบบเอาชนะ	66
พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งแบบการร่วมมือ	67
พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งแบบการประนีประนอม	68
พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งแบบการหลีกเลี่ยง	69
พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งแบบการยอมให้	70
แบบพฤติกรรมที่เหมาะสมในสถานการณ์ขัดแย้ง	71
สภาพการจัดการบริหารการศึกษาโรงเรียนชุมชนกระนวน	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
3 วิธีการดำเนินการศึกษา	
แบบของการศึกษา	88
ประชากรและหน่วยวิเคราะห์	88
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	89
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง ของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น	94
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	102
อภิปรายผล	104
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	113
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	122
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	128
ภาคผนวก ง ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป	130
ประวัติผู้ศึกษา	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การเปรียบเทียบแนวคิดความขัดแย้ง	20
2.2 ตารางแสดงจำนวนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนชุมชนกระนวน.....	74
3.1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมดของข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนกระนวน	88
4.1 จำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมบริหารความ ขัดแย้ง	93
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งของข้าราชการครูด้านต่างๆ	94
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งแบบการเอาชนะ	95
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งแบบร่วมมือ	96
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งแบบประนีประนอม.....	97
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งแบบหลีกเลี่ยง	99
4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแสดงพฤติกรรม การบริหารความขัดแย้งแบบยอมให้	100

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	8
2.1 แสดงแนวคิดไตรภาคี 8 รูปภาพ.....	18
2.2 ความสนใจและพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของความขัดแย้ง.....	23
2.3 สาเหตุของความขัดแย้งเนื่องจากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้.....	32
2.4 สาเหตุของความขัดแย้งเนื่องจากเป้าหมายมีทั้งชอบและไม่ชอบ.....	32
2.5 สาเหตุของความขัดแย้งที่ต้องเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งในการบรรลุเป้าหมาย	33
2.6 สาเหตุของความขัดแย้งที่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งจากสิ่งที่ไม่พอใจเท่าๆกัน	34
2.7 สาเหตุของความขัดแย้งที่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งจากสิ่งที่ไม่พอใจเท่าๆกัน ..	34
2.8 สาเหตุของความขัดแย้งที่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งจากสิ่งที่มีทั้งพอใจและไม่พอใจ	35
2.9 สาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดจากการพลาดโอกาสในการเปลี่ยนเป้าหมาย	36
2.10 หน้าต่างใจแฮรี่	36
2.11 รูปแบบต่างๆของความขัดแย้ง.....	46
2.12 กระบวนการของความขัดแย้งตามแนวคิดของฟิลเลีย	50
2.13 กระบวนการความขัดแย้งของรอบบินส์	52
2.14 กระบวนการของความขัดแย้งของ โทมัส	53
2.15 แสดงกระบวนการในการบริการความขัดแย้ง	59
2.16 แสดงพฤติกรรมที่พบกับความขัดแย้ง	59
2.17 แบบพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของราฮิม	61
2.18 แบบพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของอีเวอร์ดและมอร์ริส.....	62
2.19 แบบพฤติกรรมที่อาจแสดงออกเมื่อมีความขัดแย้ง	65
2.20 แผนภูมิโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนชุมชนกระนวน	76